

HØRING
frist 30. april 2020

Innlandsstrategien

Regional planstrategi for Innlandet 2020-2024

Innhold

1. Forord ved fylkesordfører Even Aleksander Hagen	3
2. Innlandet- eventyrlige muligheter	4
Langsiktige utviklingsmål.....	4
3. Regional planstrategi	5
Nasjonale forventninger	
FNs bærekraftsmål	
4. Satsingsområder	8
Visjon for innbyggere.....	
Visjon for innovasjon	
Visjon for inkludering.....	
Visjon for infrastruktur.....	
Globale trender.....	10
5. Politikkutvikling for by og bygd- Innlandets muligheter	13
Ønsket langsiktig utvikling	13
6. Forslag til nye regionale planer	15
Samordning av eksisterende planer / strategier	16

1. Forord

Ved fylkesordfører Even Aleksander Hagen

(Tekst kommer i endelig plandokument, juni 2020)

2. Innlandet- eventyrlige muligheter

Vi har høye ambisjoner for Innlandet. Sammen skal vi utvikle hele fylket gjennom tiltak som passer godt for både by og bygd. Et mangfoldig fylke krever ulike løsninger, og vi må derfor sikre en tilstedeværelse og utvikling i hele Innlandet. Det framtidige Innlandet formes i dag, av oss som bor og virker her. Til grunn for arbeidet legger vi FNs bærekraftsmål.

Gjennom Innlandsstrategien prioriterer fylkestinget de største, mest komplekse og viktigste utfordringene, som må løses med regionale planer som virkemiddel. Dette er forankret gjennom en bred involvering av innlandssamfunnet.

Visjonen for Innlandet bærer i seg vår felles historie, og peker samtidig på mulighetene som det nye fylket har: ***Innlandet – eventyrlige muligheter***
Et fylke med sterke røtter og store drømmer, med en ledende posisjon innen teknologi, industri, landbruk og reiseliv

Sammen med denne visjonen ble det vedtatt fire satsingsområder.

Disse beskriver hvordan vi skal realisere de eventyrlige mulighetene og ta nye posisjoner. Satsingsområdene skal danne et godt grunnlag for mer tverrfaglig samarbeid og helhetlig politikktutforming:

Innbyggere – Innovasjon – Inkludering – Infrastruktur

Innlandet fylkeskommune skal ha hendene på rattet og foten på gasspedalen. Nå skal vi gjennom samarbeid jobbe for å realisere de eventyrlige mulighetene vi har sammen.

Langsiktige utviklingsmål

Innlandsstrategien skal peke retning for framtida. Det er helt avgjørende at vi i det nye Innlandet forstår våre utfordringer og at vi evner å realisere mulighetene våre. Vårt felles prosjekt er å bygge Innlandet, og da må vi starte med å legge en strategi for hvor vi skal og hvordan vi kommer dit. Enighet om langsiktige utviklingsmål og målrettet arbeid er viktige forutsetninger for å lykkes.

Vi i Innlandet vil jobbe for:

- Bærekraftig ressursforvaltning som gir utvikling og nye arbeidsplasser
- Levende lokalsamfunn med bærekraftige byer, tettsteder og bygder
- At aktører i fylket vårt får større nasjonal betydning og synlighet

3. Regional planstrategi

Fylkeskommunene skal, ifølge plan- og bygningsloven (pbl.) utarbeide ny regional planstrategi innen ett år etter at nytt fylkesting har tiltrådt (pbl. § 7-1). Formålet med regional planstrategi er å avklare behovet for, og foreslå, regionale planer. Med utgangspunkt i fylkets utfordringer og muligheter vurderes og tas det stilling til langsiktige utviklingsmål og hvilke spørsmål som skal prioriteres gjennom videre regional planlegging.

Regional planstrategi gir mulighet for å se utfordringer og muligheter på tvers av kommunegrenser, forvaltningsnivåer og sektorer. En god prosess er vesentlig, og det må skapes arenaer hvor mange aktører kan møtes for å drøfte hovedutfordringene i regionen, og sammen komme frem til hva som bør prioriteres. Regional planstrategi er et verktøy for langsiktig planlegging på fylkesnivå.

Planstrategien skal inneholde en oversikt over hvordan de prioriterte planoppgavene skal følges opp. Den skal beskrive hvilke planformer som bør benyttes, om det skal utarbeides en plan for hele fylket eller planer for bestemte områder eller formål.

Nasjonale forventninger

Regjeringen legger hvert fjerde år fram nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging for å fremme en bærekraftig utvikling i hele landet. De nasjonale forventningene skal følges opp i fylkeskommunenes og kommunenes arbeid med planstrategier og planer, og legges til grunn for statlige myndigheters medvirkning i planleggingen. Forventningene synliggjør mål, oppgaver og interesser som regjeringen forventer at fylkeskommunene og kommunene legger vekt på for å bidra til nasjonal politikk. Disse avveies videre gjennom regionalpolitiske vurderinger og videreføres til helhetsløsninger

Våren 2019 kom det nye nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging. I dokumentet synliggjør regjeringen fire store utfordringer:

- Å skape et bærekraftig velferdssamfunn
- Å skape et økologisk bærekraftig samfunn gjennom blant annet en offensiv klimapolitikk og en forsvarlig ressursforvaltning
- Å skape et sosialt bærekraftig samfunn
- Å skape et trygt samfunn for alle

Regjeringen har bestemt at FNs bærekraftsmål skal være det politiske hovedsporet for å ta tak i vår tids største utfordringer og denne gangen legges det vekt på:

- Planlegging som verktøy for helhetlig og bærekraftig utvikling
- Vekstkraftige regioner og lokalsamfunn i hele landet
- Bærekraftig areal- og transportutvikling
- Byer og tettsteder der det er godt å bo og leve

FNs bærekraftsmål

Fylkestinget for Innlandet vedtok at FNs bærekraftsmål legges til grunn for utarbeidelse av Innlandsstrategien. Dette er i samsvar med signaler i de nasjonale forventingene.

FNs bærekraftsmål er verdens felles arbeidsplan for å utrydde fattigdom, bekjempe ulikhet og stoppe klimaendringene innen 2030. Det er utarbeidet globale mål som gjelder for alle medlemsland i FN.

Bærekraftmålene ser miljø, økonomi og sosial utvikling i sammenheng og det blir viktig å finne en god balanse mellom mennesker, miljø og økonomi. De tre bærekraftperspektivene henger sammen og er avhengig av hverandre. Figuren synliggjør at klima og miljø er grunnleggende for både økonomi og mennesker.

Å arbeide med bærekraftig utvikling er et stort og sammensatt tema, som skal implementeres i ulike planer og strategier. Arbeidet må ha et tydelig politisk eierskap og en god forankring og samarbeidsklima med innlandssamfunnet. Flere av bærekraftmålene fanges allerede opp i mange av fylkeskommunens planer og strategier.

4. Satsingsområder

Satsingsområdene skal danne et godt grunnlag for mer tverrfaglig samarbeid og helhetlig politikktutforming:

Innbyggere – Innovasjon – Inkludering – Infrastruktur

Derfor har både den tematiske inndelingen i kunnskapsgrunnlaget, og arbeidet med Innlandsstrategien, tverrfaglighet som utgangspunkt. Med denne oppbyggingen ønsker vi å invitere til å se utfordringer og muligheter på tvers, på nye måter og åpne opp for bredere og mer inkluderende deltagelse.

Visjon for innbyggere

Det skal være godt å bo, leve, jobbe og utdanne seg i Innlandet. Vi ønsker at flere skal flytte hit og tilbringe tid i fylket vårt.

De viktigste utfordringene og mulighetene for **innbyggere** i Innlandet:

Innlandet har 371 000 innbyggere. Selv om Innlandet har befolkningsvekst, så har det gjennom de siste ti årene vært fødselsunderskudd. Det er altså færre fødte enn antall døde personer gjennom perioden.

I tillegg har store deler av regionen betydelig netto fraflytting. Uten innvandring er det en betydelig befolkningsnedgang. Innlandet er også den regionen i Norge med størst andel eldre, og lavest andel yngre i sin befolkning. Befolkningsframskrivninger tyder på at disse effektene vil forsterke seg kraftig i årene framover. Disse endringene i befolkningssammensetning gir viktige perspektiver når det gjelder framtidig planlegging, finansiering og utvikling av ny politikk for Innlandet.

Innlandet som bo- og arbeidsmarkedsregion, kan videreutvikles. Utbygging av infrastruktur, etablering av universitet, og ikke minst ny sykehusstruktur, er viktige prosjekt med stor betydning for innbyggerne i Innlandet. Innlandet byr på mange kvaliteter, med både bymiljøer og naturopplevelser lett tilgjengelig. Dersom en på en bærekraftig måte tar ressursene i bruk, vil dette være fortrinn for Innlandets befolkning i årene fremover, og bidra til at regionen blir et attraktivt sted både å bo og besøke.

For å få til en utvikling i hele Innlandet og en balansering av folketallsutviklingen, må vi se på nye løsninger og virkemidler for næringsutvikling som bygger på regionale fortrinn, og som styrker verdikjedene.

Visjon for innovasjon

Vi skal ha vilje til utvikling, og skal alltid lete etter bedre løsninger. Innovasjon, både i offentlig og privat sektor, skaper nye arbeidsplasser

De viktigste utfordringene og mulighetene for **innovasjon** i Innlandet:

Utvikling og nyskaping er avgjørende for framtidig vekst og velferd. Det gjelder både for å møte globale, nasjonale og regionale utfordringer. Våre forpliktelser knyttet til en bærekraftig utvikling medfører behov for nytenking knyttet til produkter og tjenester. Nytenking og utvikling sikres best gjennom grenseløs samhandling mellom ulike aktører både gjennom eksisterende nettverk, men ikke minst gjennom nye koblinger og samarbeid.

Arbeidstakere i Innlandet har i snitt betydelig lavere lønn enn det som er gjennomsnittslønn i Norge. Dette er i stor grad knyttet til dagens næringsstruktur. Det er ikke nok samsvar mellom den kompetansen som unge tilegner seg, og de eksisterende arbeidsplassene som finnes i Innlandet. Dette er en viktig årsak til fraflytting og vi må prioritere gjennom de regionale planene for å snu denne utviklingen.

Verdiskapning gjennom bearbeiding av råvarer enten det er fra luft, vann, jord og skog, krever kraftfulle virkemidler for å unngå at man kun blir en råvareøkonomi. Det er avgjørende viktig å forstå at Innlandet på mange områder er en råvareøkonomi, og at dette byr på store muligheter og betydelige utfordringer. Hvilke politiske valg som tas og ikke tas, avgjør om Innlandet mestrer omstilling og utvikling av den grønne økonomien.

Visjon for inkludering

Vi skal bygge det inkluderende Innlandet og feire mangfoldet. Alle skal kjenne tilhørighet og trygghet

De viktigste utfordringene og mulighetene for **inkludering** i Innlandet:

Et velutviklet arbeids-, utdannings-, kultur- og aktivitetstilbud og tilgang til gode møtesteder, er forutsetninger for inkludering. Endringene i alderssammensetningen betyr at en stadig mindre andel av befolkningen vil være inkludert i utdannings- og arbeidslivet. Innlandet har i tillegg en høyere andel uføre enn landssnittet. Vel 30 000 personer, eller om lag 13,5 prosent av hele befolkningen i Innlandet, er uføre. De står dermed også utenfor arbeidslivet.

Innlandet er avhengig av den enkeltes innsats og deltakelse for å skape tilhørighet og sosiale nettverk. Det må tilrettelegges for et godt samarbeid med offentlige myndigheter, næringsliv, frivilligheten og andre grupper i samfunnet og sørge for at flere opplever økt tilhørighet og deltakelse i samfunnslivet.

En svært stor andel av innbyggerne i Innlandet trives godt. Dette er et godt utgangspunkt for å bygge det inkluderende Innlandet. Det er viktig å redusere ulikheter knyttet til grunnleggende sosiale forhold som utdanning og økonomi, og som også kan oppstå på grunn av store geografiske avstander. I tillegg har miljøfaktorer, næringsstruktur, folkehelse, levevaner og helsetjenester, stor påvirkning både på befolkningens livskvalitet og på graden av inkludering.

Visjon for infrastruktur

Vi må sikre grønn mobilitet, nye møteplasser og tilgjengelighet i et vidstrakt fylke. Derfor investerer vi i veg, kollektivtrafikk og digital infrastruktur.

De viktigste utfordringene og mulighetene for **infrastruktur** i Innlandet

Innlandet er stort i utstrekning og befolkningen bor spredt. Dette skaper en rekke utfordringer når det gjelder infrastrukturen i regionen, herunder det å etablere gode møtepunkter. Det meste av samferdselen i regionen er transportruter inn og ut av regionen, og i mindre grad mellom regionene og innad i Innlandet. Befolkningen i Innlandet har mindre tilgang til, og bruker vesentlig mindre, kollektivtransport enn landsgjennomsnittet. Det mangler i dag kollektive satsinger som binder Innlandet sammen.

En forutsetning for å sikre vekst og utvikling i hele Innlandet, er en godt utbygd digital infrastruktur. Bredbåndsutbyggingen må organiseres på en annen måte for å få til utbygging for innbyggerne i hele fylket.

Innlandet fylkeskommune er Norges største fylkesvegeier med nesten 7 000 km med veg. Det er et betydelig vedlikeholdsbehov på dette fylkesvegnettet. I tillegg er vegtrafikk Innlandets største kilde til klimagassutslipp. Klimaendringer skaper utfordringer for infrastrukturen i fylket der særlig flom og skred påvirker drift, vedlikehold og beredskap.

Med et stort antall tilreisende personer, særlig i høytider og ferier, befolkningsnedgang og endret befolknings sammensetning blant fastboende, har Innlandet viktige utfordringer tilknyttet infrastrukturens kapasitet og kostnader. Dette skyldes at infrastruktur er orientert mot enkeltpersontrafikk, og i liten grad mot kollektive løsninger. Dette gjelder spesielt jernbane.

Globale trender

Innlandet legger mange av premissene for egen utvikling. Samtidig er også verden rundt en drivkraft for endringene som skjer i Innlandet. Derfor er det viktig å være bevisst på de store strømningene, og at Innlandet også må bidra med løsninger på mange av verdens utfordringer.

Klimaendringer – Klimaendringene utgjør en viktig utfordring i tida framover med høyere temperaturer, endret naturlandskap, smeltende isbreer, press på truede økosystem og arter, mer ekstremvær og mer naturskade på infrastruktur.

Globalisering – Verden blir stadig mindre med digitalisering og internett. Kunnskap og idéer deles raskt over hele verden. Det gir et bredere tilbud av varer, tjenester og opplevelser, og gjør at næringslivet har et større marked. Samtidig åpner det for konkurranse som stiller krav til det å være innovativ og produktive.

Teknologiutvikling – Innovasjonstakten er stadig økende. Vi beveger oss i en retning hvor den digitale og fysiske verden smelter sammen i større grad. En større del av menneskenes tid tilbringes i digital interaksjon. Dette gir muligheter for å være i sentrum for utviklingen selv om man fysisk er i utkanten.

Urbanisering – Utviklingen de siste tiårene tyder på økt mobilitet og økt urbanisering. Flere vil søke seg mot byer og tettsteder for arbeid og bosetting. Dette ser ut til å gjelde både regionalt, nasjonalt og globalt.

Aldrende befolkning – I Norge som i store deler av verden vokser andelen eldre i samfunnet, og Innlandet er av de første fylkene i landet som dette vil gi tydelige utslag. Med en lavere andel i arbeidsstyrken så vil det kreve økt produktivitet. Samtidig er det muligheter for at eldre i framtida kan, og vil, jobbe lengre enn før.

Ressursknapphet – Mange steder i verden er det knapphet på viktige ressurser som rent vann, trygg mat, ren luft, energi, arealer og mineraler. Det betyr at det må utvikles løsninger for å bruke ressursene mer effektivt. Innlandet har god tilgang på mange av disse ressursene.

5. Politikutvikling for by og bygd- Innlandets muligheter

Menneskene er, sammen med naturgitte fortrinn, de viktigste ressursene Innlandet har. Innlandet er både by og bygd, og vi skal bidra til at hele fylket utvikles på en god måte. For å få dette til er det viktig med godt samspill. Regionene skal gis redskaper til å dyrke sine fortrinn. De kommende årene vil det være sentrale satsinger og utviklingsprosjekter som blir viktige bidrag for å bygge Innlandet, og knytte by og bygd tettere sammen.

Næringsutvikling er kjernen i å bygge Innlandet, og det er viktig å oppmuntre og støtte bedrifter og gründere som vil investere i nye arbeidsplasser. Naturressursene og bioøkonomien gir enorme muligheter for verdiskaping og økt sysselsetting. Innlandet er Norges grønne lunger og matfat, og fylket vårt har derfor forutsetninger for å ta en nasjonal lederrolle innen det grønne skiftet. Innlandet må sammen bidra til at det skapes nye arbeidsplasser i fylket. Like viktig som antallet arbeidsplasser, er type arbeidsplasser. Mange små næringsaktører med høy omstillingsevne og kunnskap om produksjon og teknologi, gir store fremtidige muligheter.

Det skal føres en aktiv og desentralisert næringspolitikk, og det krever en større grad av fysisk tilstedeværelse av virkemiddelapparat og nye arbeidsformer med digitale løsninger. En må i større grad se virkemidlene i sammenheng, være tverrfaglige og være en pådriver for at alle som jobber for og med næringslivet skal dra i samme retning til det beste for hele Innlandet fylke.

FNs bærekraftsmål skal legges til grunn, og økt produksjon av fornybare råvarer basert på lokale ressurser er en viktig del av løsningen på klimautfordringene. Offentlige aktører skal bruke sin innkjøpsmakt både til å nå klimamål, og samtidig sikre et anstendig arbeidsliv og motvirke sosial dumping.

Ønsket langsiktig utvikling

- **et innland med levende byer, tettsteder og bygder.** Innbyggerne trives og har høy livskvalitet. I nabolaget bor det folk i alle aldersgrupper, og med forskjellig bakgrunn. Service-, velferds- og fritidstilbudet i nærmiljøet er godt. Aktive eldre bidrar som frivillige inn i lag og foreninger. Alle engasjerer seg og kjenner seg inkludert i samfunnet.
- **et innland med mindre ulikhet og mindre utenforskap.** Alle barn skal ha like muligheter og møte et inkluderende samfunn.
- **et innland hvor kulturarven og -landskapet ivaretas for å bygge felles identitet og tilhørighet.** Alle kjenner til historien og verner om felles goder og verdier.
- **et innland med en befolkning med kompetanse tilpasset næringslivets behov.** Grunnopplæringsløpet holder høy kvalitet, og de aller fleste fullfører videregående opplæring. Det er arbeids- og utdanningsmuligheter for alle. For voksne er det etablert fleksible og tilpasset opplæringstilbud i alle deler av fylket. Utdanningsløpet bidrar til at arbeids- og næringslivet får dekket sine behov for kompetent arbeidskraft.
- **et innland med nye arbeidsplasser.** Det satses på å etablere bærekraftige, innovative og konkurransedyktige arbeidsplasser i hele fylket, særlig innen bioøkonomi, industri, reiseliv, håndverksfag, helseteknologi, informasjonssikkerhet, spill og underholdning. Privat og offentlig næringsliv gir grunnlag for meningsfylt arbeid og verdiskaping. Tilgang på tilrettelagte arbeidsplasser muliggjør et inkluderende arbeidsliv. Kompetansearbeidsplasser er skapt ved å være attraktiv for nasjonale og internasjonale talenter, bedrifter og kapital. Det bidrar med økt tilflytting.
- **et innland med innovative og relevante samarbeidsarenaer.** Samarbeid etablerer sterke koblinger mellom nærings-, lærings-, kunnskaps- og kompetansemiljøer. Virkemiddelbruken er målrettet, samordnet og forutsigbar.
- **et innland som legger til rette for møter mellom mennesker.** Et levende og mangfoldig kultur- og organisasjonsliv er arenaer for entreprenørskap og kreativ kompetanse. Innlandet har sterke kunst- og kulturinstitusjoner, historiske miljøer og aktive nærmiljøer for idrett og friluftsliv. Frivilligheten stimulerer til deltakelse, ansvar og mangfold.
- **et innland som er attraktivt for deltidsinnbyggere og turister.** Innlandet forvalter tilbudet av natur, kultur og opplevelser med økonomisk, sosial og økologisk bærekraft til det beste for alle som oppholder seg i området.
- **et grønt innland som leter etter løsninger for en bærekraftig framtid.** Innlandssamfunnet reduserer sine utslipp av klimagasser. Skogen er Innlandets grønne gull, som forvaltes på naturens premisser. Naturen ivaretas og har god vann- og luftkvalitet. Byer og tettsteder er planlagt og bygget slik at de største konsekvensene av klimaendringene unngås. Det er etablert god samfunnssikkerhet og beredskap. Innlandet forsyner Norges matbord gjennom et moderne og bærekraftig landbruk.
- **et innland med en grønn og robust infrastruktur som møter befolkningens og næringslivets behov.** Det er god mobilitet og sømløse reiser. I større lokalsamfunn har innbyggerne tilgang til et godt kollektivtilbud. I bygdesamfunnene er det mulig å kjøre bil til knutepunkt for videre transport. Innbyggere har et godt utbygd bredbånd og god mobiltelefondekning.
- **et innland hvor alle våre innbyggere har god og bærekraftig tilgang til natur og friluftsliv.** Befolkningen er mer fysisk aktive enn tidligere. Det drives et aktivt folkehelsearbeid som sikrer god livskvalitet.

6. Forslag til nye regionale planer

Til grunn for planforslagene ligger det en forutsetning om en tverrfaglig tilnærming og deltagelse, basert på de fire satsingsområdene Innbygger, Infrastruktur, Innovasjon og Inkludering.

Regional plan for samfunnssikkerhet, klimatilpasning og robust infrastruktur

Formål: Innlandet står over for store samfunnsendringer der både befolkningsammenetning, klimaendringer, næringsstruktur og kommunikasjon gir store konsekvenser for samfunnssikkerheten. I dette bildet er det nødvendig å tenke samfunnssikkerhet der Innlandets risikobilde må ses i et bredt perspektiv. Digital infrastruktur, bredbånd, er en viktig forutsetning for å kunne ivareta samfunnssikkerheten. Effektiv organisering, koordinering og en velfungerende infrastruktur er avgjørende for å sikre innbyggerne nødvendige og livsviktige tjenester. Det økende antallet deltidsinnbyggerne og turister i Innlandet er viktig å ivareta for mange kommuner. Planen skal ivareta et komplekst felt der mange aktører fra offentlig, privat og frivillig sektor må samarbeide for å sikre Innlandet i ei framtid med skiftende trusselbilder, store klimaendringer og en befolkning i stor mobilitet.

Regional plan for samfunnssikkerhet, klimatilpasning og robust infrastruktur skal blant annet bygge på regionale planer for samfunnssikkerhet og beredskap i Hedmark og Oppland.

Regional plan for det inkluderende Innlandet

Formål: Samarbeid om videreutvikling av aktive lokalsamfunn, bred samfunnsdeltakelse og gode møteplasser skal legge grunnlaget for god livskvalitet, innovasjon og verdiskaping i Innlandet. Det skal bidra til å løse utfordringer innen økende sosiale ulikheter og utenforskap knyttet både til folkehelse og arbeidsliv. Samtidig er det behov for i en fornyet samordnet bolig-, areal og transportpolitikk for hele Innlandet i tråd med nasjonale føringer. Arbeidet bør ha et todelt fokus som tar opp i seg Innlandets geografiske og demografiske ulikheter. Innlandets kommuner har ulike utfordringer, og dette krever ulike prosesser og planlegging. Planen må ha et mulighetsfokus, og bidra til å løse viktige utfordringer i tett samarbeid med kommunene, staten og andre relevante aktører.

Regional plan for det inkluderende Innlandet kan blant annet bygge på Regional plan for attraktive byer og tettsteder i Oppland, Areal og transportstrategi for Mjøsbyen, Regional plan for folkehelse, Regional plan for det flerkulturelle Hedmark.

Regional plan for klima, miljø og arealbruk

Formål: Legge til rette for mer helhetlig og bærekraftig arealbruk i Innlandet, og en mer helhetlig vurdering av arealgrunnlagets samlede verdi, kapasitetsutnyttelse og behov. Formålet er å sikre en bedre styring som gir bærekraft på lang sikt.

Klimaendringer medfører endringer for Innlandet. Målet er å utvikle tiltak og virkemidler for å redusere utslipp av klimagasser, der det også tas hensyn til effektiv ressursbruk for samfunnet. Sentrale perspektiv vil være effektiv energibruk og miljøvennlig transport, samt økt kunnskap om risikoområder og behov for klimatilpasning. I tillegg er det nødvendig med et helhetlig blikk for å sikre bærekraftig bruk av arealressurser, variert næringsstruktur og vern av sårbare naturressurser på samme tid. Som landets største hyttefylke med store ambisjoner om å oppnå høyere verdiskaping innen reiseliv og opplevelsesnæringene, må bruk av disse ressursene gjøres på en måte som ivaretar den langsiktige samfunnsutviklingen. I arbeidet med en slik plan bør det også foretas en kartlegging av hvilke verdier ressursene Innlandet har. Innlandet som råvareleverandør trenger tydelige prioriteringer og offensiv satsing for å realisere verdiskapingspotensialet.

Regional plan for klima, miljø og arealbruk kan blant annet bygge på Regional plan for klima og energi i Oppland og Energi- og klimaplan for Hedmark.

Regional plan for innovasjon, verdiskaping og kompetanse

Formål: Legge til rette for innovasjon og sikre at Innlandet er bedre rustet til å for fremtidens behov for rask omstilling og kompetansebehov.

Verdiskaping og innovasjon som et viktig tema som er fremhevet i prosessen. Innlandet bør ha ambisjoner for å videreutvikle satsingsområdene som blant annet Innlandsutvalget løftet frem i sin rapport i 2015. Dette må sees i sammenheng med kompetansebehov i framtida og behov for omstilling. Både Oppland og Hedmark har fulgt opp disse områdene og dette bør Innlandet videreføre i et langsiktig perspektiv. Det eksisterer mange planer og strategier innen verdiskaping, FoU og innovasjon. Det bør vurderes å se disse i sammenheng og løfte frem dette området slik at verdiskapingsperspektivet får en sentral plass og oppmerksomhet i Innlandet.

Samordning av eksisterende planer / strategier

Som en del av arbeidet med å utarbeide den nye planstrategien må det gjøres det en evaluering av de mange regionale planer og strategier som allerede finnes. Det må tas stilling til hvilke planer og strategier som må revideres, sammenslåes eller utgå, med dette er det krevende arbeid som vil pågå utover i planperioden. Det vises til en egen planoversikt (Vedlegg A) som presenterer dette i detalj.

VEDLEGG A**REGIONALE PLANER som trenger avklaring**

Regionale planer i Hedmark	Tidsperiode	Regionale planer i Oppland	Tidsperiode
Regional plan for kompetanse og arbeidskraft i Hedmark	2019-2030	Regional plan for kompetanse	2018-2030
Regional plan for opplevelsesnæringer	2012-2019	Regional plan for verdiskaping	2018-2030
Regional samferdselsplan	2012-2021	Regional plan for samferdsel	2018-2030
Regional plan for samfunnssikkerhet og beredskap		Regional plan for samfunnssikkerhet og beredskap	
Regional plan for klima og energi		Regional plan for klima og energi	2013-2024
Regional plan for framtidens flerkulturelle Hedmark	2009-2012(20)	Regional plan for attraktive byer og tettsteder i Oppland	2016-
Fylkesdelplan for vern og bruk av kulturminner og kulturmiljøer	2005-	Regional plan for folkehelse	2018-2022
Fylkesdelplan for samordnet miljø- areal- og transportutvikling for Hamarregionen (SMAT)	2009-2030	Regional plan for Hadeland	2015-2021
Regional plan for Røros bergstad og Circumferensen	2011-2021		

Regionale planer som videreføres, men revisjon må vurderes

Regionale planer i Hedmark	Tidsperiode	Regionale planer i Oppland	Tidsperiode
Vannbruksplan for Glomma (fylkesdelplan)	2001-2010		
Vannbruksplan for Femund-/Trysilvassdraget (fylkesdelplan)	1996-2000		

Regionale planer som videreføres i perioden:

Regionale planer i Hedmark	Tidsperiode	Regionale planer i Oppland	Tidsperiode
Regional plan for Dovrefjellområdet (felles Hedmark og Oppland)	2016-2026	Regional plan for Dovrefjellområdet (felles Hedmark og Oppland)	2016-2026
Regional plan for Rondane – Sølknletten felles Hedmark og Oppland)	2013-	Regional plan for Rondane - Sølknletten	2013-
Regional plan for Vestmarka	2012-	Regional plan for Ottadalsområdet	2016-2026
Regional plan for Forollhogna villreinområde	2013-2025	Regional plan for Gudbrandsdalslågen med sidevassdrag	2018-
Regional plan for vannforvaltning i vannregion Trøndelag (Forvaltningsplan for norsk del av grensevannområdene Ångermanälven, Indalsälven og Dalälven (vedlegg))	2016-2021	Regional plan for vannforvaltning i vannregion Vest-Viken	
Regional plan for vannforvaltning i vannregion Glomma	2016-2021	Regional plan for vannforvaltning i vannregion Glomma	2016-2021
Regional plan for vannforvaltning i de norske delene av vannregion Västerhavet (Grensevassdragene)	2016-2021	Regional plan for vassforvaltning for Sogn og Fjordane vassregion	2016-2021*
		Regional plan for vassforvaltning i Vassregion Møre og Romsdal	2016-2021*

*gjelder i små områder

INNSPILL

Sendes til
post@innlandetfylke.no

Høringsfrist: 30. april 2020

Ytterligere informasjon:

www.innlandetfylke.no

<https://innlandetfylke.no/tjenester/plan-statistikk-og-folkehelse/innlandsstrategien/>

Innlandet
fylkeskommune